

Artikel i „Ugeskrift for Læger“
for den 17. december 1964 (side 1728-29).

Bilag 2.

Stadig for mange uønskede graviditeter.

En redegørelse fra Mødrehjælpen og Den almindelige danske Lægeforening.

Nødvendigheden af en effektiv fødselskontrol er i dag større end nogen sinde, ikke alene i U-landene, men også her i landet. Problemerne om effektiv svangerskabsforebyggelse har i Danmark været drøftet i en årrække, og nødvendigheden er fremhævet i talrige kommissioner.

I 1936 anbefalede den første svangerskabskommission, at det offentlige oprettede klinikker, hvor befolkningen kunne få oplysning og vejledning. Befolkningskommissionen fremhævede i 1938, at oplysningen burde gives af læger og på særlige klinikker.

I 1954 gik Svangerskabskommissionen af 1950 i sin betænkning stærkt ind for en større og bredere indsats for svangerskabsforebyggelse ved læger, hospitaler, klinikker og mødrehjælpsinstitutioner. Seksualoplysningsudvalget nedsattes i 1961 med den opgave at undersøge behovet og mulighederne for oplysning, etisk vejledning og rådgivning på det seksuelle område.

Alligevel er i dag kendskab til og brug af svangerskabsforebyggende midler alt for ringe udbredt i befolkningen, og en ny oplysningskampagne er nødvendig for at imødegå de for samfundet og det enkelte menneske så skadelige følger af den herskende uvidenhed på dette område.

Nødvendigheden af en øget indsats fremgår klart af de statistiske oplysninger vedrørende fødsler uden for ægteskab, fødsler i ægteskab hos 16-17-årige og antallet af legale og illegale aborter.

Fødsler uden for ægteskab.

I perioden fra 1930-35 indtil ca. 1955 var der et nogenlunde jævnt fald i procenten af fødsler uden for ægteskab fra 10 pct. til 6,6 pct. af alle levendefødte børn; der

var dog en forbigående stigning i de sidste krigsår. I de senere år har der atter været en stigning, således at 8,3 pct. af samtlige levendefødte børn i 1962 var født uden for ægteskab (i alt 6.490 børn). Særligt påfaldende er det, at antallet af fødsler hos ugifte under 18 år er steget fra 569 årligt i 1940 til 1.170 i 1962, altså mere end fordoblet. En del af denne stigning skyldes det stigende antal unge kvinder i denne aldersklasse.

Fødsel uden for ægteskab, særligt hos så unge kvinder, medfører meget store vanskeligheder for kvinden selv, hendes hjem og for barnet. Spædbørnsdødeligheden er stadig betydeligt højere for børn født uden for ægteskab end for andre børn — i 1962 således 31,7 pr. 1.000 børn født uden for ægteskab mod 19,0 pr. 1.000 børn født i ægteskab. Det stigende antal fødsler uden for ægteskab har således såvel menneskeligt som socialt og sundhedsmæssigt mange uheldige følger.

Fødsler i ægteskab hos 16-17-årige.

Graviditet, fødsel og ægteskab finder i dag sted i en tidligere aldersklasse end for årtier siden som en følge af den tidligere indtrædende fysiske modning i almindelighed. Unge kvinder i 16-17-års alderen er for unge til at påtage sig det ansvar, familielivet kræver, særligt når ægteskabet starter med et barn. Netop i disse aldersklasser har der imidlertid i de sidste 20 år været en meget stor stigning såvel i antallet af fødsler i ægteskab som i antallet af indgåede ægteskaber, hvilket er en naturlig følge af, at størstedelen af disse ægteskaber er indgåede på grund af graviditet.

En undersøgelse i København fra 1962 viste, at godt 92 pct. af alle førstefødsler,